

KMETIJSKI LIST

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletno K 12.—
polletno „ 6.—
Posamezna številka 30 v

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

1 mm inseratnega stolpiča stane za:
male oglase K — 40
uradne razglase „ — 80
reklame „ 1.—

Uredništvo in upravnštvo lista je v Ljubljani v bivši Mahrovi trgovski šoli pred „Mestnim domom“.

Uradna izjava „Samostojne kmetijske stranke“.

Z ozirom na zavijanja in podtikanja „Domoljuba“ in „Slovenca“, da je naša stranka „liberalna“, se ponovno izjavlja, da to ni res. Naša stranka je od vseh obstoječih slovenskih političnih strank popolnoma neodvisna in samostojno nastopa izključno le za kmečke koristi brez kakršnekoli pomoči dosedanjih „kmečkih prijateljev“ iz drugih strank. „Liberalna“ stranka vendar zbira kmete v svojem „Kmečkem svetu“, tako kot „klerikalna“ v svoji „Kmečki zvezi“. Do naše samostojne stranke imajo vse druge politične stranke enako pravico — in nobene.

Po Stajerskem trosijo naši neprijatelji vesti, da imamo v stranki polno doktorjev. Tudi te vesti so preračunana neresnica. V „Samostojni kmetijski stranki“ ni nobenega doktorja.

Načelstvo.

Kaj je politika?

Pod besedo politika se mora razumeti toliko kolikor nekako „državno modrost“ v delu za obči blagor, tedaj dobro urejevanje in vodstvo državne uprave. Našo novo državo „Jugoslavijo“ upravljajo ministrstva, poslanska zbornica v Belgradu, deželne vlade, okrajna glavarstva in županstva. Ta oblastva, katerim se imamo pokoriti, se imenujejo **politična oblast**.

Kdo ima pravico postavljati te oblasti? Ljudstvo! Mi, vsi kmetje, smo to ljudstvo; mi imamo pri volitvah oblast nad temi oblastvi, katerim smo navajeni se le slepo in ponižno uklanjati, kakor bi bile od samega Boga z nebes poslane, da nas vladajo in da se jim moramo mi

brez ugovora pokoriti. In ali imajo ta oblastva pravico z nami tako „oblastno“ postopati? Nima jo pravice, toda tako dolgo, dokler se mi kmetje, ki tvorimo glavno večino v državi, ne zavedamo, da so ta oblastva v naši oblasti, ako smo združeni, toliko časa imajo prav, da se z nami norčujejo.

Kdo vodi ljudstvo ob volitvah? Stranke. Kaj je stranka? Stranka je politična organizacija (združitev) za istimi cilji hitečih ljudi enih misli. Volilci raznih političnih strank postavljajo vse politične oblasti, to je, postavljajo vlado nad seboj. Kakšne stranke so postavile sedanjo vlado v naši državi? To si oglejmo! To so tri stranke, ki so bile ustanovljene na Slovenskem še pred vojsko. Najmočnejša politična stranka je bila „Slovenska ljudska stranka“, katero vzdržuje v glavnem duhovščina, zato se na kratko tudi imenuje klerikalna, to je duhovska stranka. Glavno mč v tej stranki tvori ljudstvo, ki ne razume, kaj je politika, in misli, da če ne bo v tej stranki, kjer je duhovščina, da se s tem pregreši proti veri. To je politična stranka duhovske gospode na deželi. Podpira jo posebno „duhovska gosposka“. Druga stranka se je pred vojsko imenovala „Narodno napredna stranka“ ali navadno liberalna stranka. To stranko vodi mestna gospoda, v glavnem doktorji. Po vojski so ji izpremenili ime in se zdaj imenuje „Jugoslovanska demokratska stranka“. Tretja je delavska stranka, imenovana „Jugoslovanska socialnodemokratska stranka“. Voditelji teh strank so se zbrali po vojski skupaj ter si razdelili vlado in postavili poslance kar po svoje; ljudstva niso nič vprašali, niti niso hoteli slišati ljudskega glasu. To se jim ni zdelo vredno in potrebno. Danes imamo takšno vlado. Govori se, da se izvrše šest mesecev po sklenjenem miru nove volitve, na podlagi katerih se sestavi nova vlada.

Te predvojne stranke ali boljše njih voditelji so se postavili na stališče, da ni treba drugih strank, češ bomo že mi vse lepo sami uredili, kakor se nam bo zdelo prav. Posebno pa ne sme biti „Samostojne kmetijske stranke“; kajti, če zgube kmete, kdo jim bo dal pa glasove. Klerikalci slepijo kmeta s svojo „Kmečko zvezo“, liberalci pa so ustanovili v isti namen „Kmečki svet“. Torej, kaj hočeš, kmet, še več! Duhovščina te bo nase vezala kakor do zdaj, doktorji ti bodo pa svetovali, da pojdi rajše z njimi namesto z duhovni. Kaj odločnega storiti za kmeta ne more ne ena ne druga teh strank, ker če hoče za en stan delati, se mora drugemu zameriti. Delati ne more, zato pa prazno slamo mlati.

To sem napisal tistim ovarišem kmetom, ki navadno pravijo: „Kaj mene briga politika“, da bodo vedeli, kako potrebno je, da se brigajo za politiko. Kmet se mora brigati za politiko, toda le za svojo politiko v svoji stranki. Dokler si, kmet, pri drugih strankah, podpiraš le politiko posvetne in duhovske gospode. S tem, da podpiraš gosposke politične stranke, daješ sam gospodi bič v roke, s katerim te tepe. Potem pa še zabavljaš. Če že hočeš biti tepen, potem vsaj ne toži! Dokler nočeš razumeti, kaj je politika, škoduješ sebi in nam, ki to razumemo. Kaj pomaga posamezniku pri gospodi zdihovati. Vlada je postavila carino na železo in na vse, kar kmet potrebuje, kar pa ima kmet za prodati, temu pa cene padajo. Mar li meniš, da se boš gospodi smilil?! Vsak skrbi za sebe! Gospoda skrbi, da dobi po ceni živila, in rabi tudi tvoj davek za svoje plače. Torej razumi, kaj je politika in podpiraj le svojo „Samostojno kmetijsko stranko“!

Kmet.

Ali ste že plačali naročnino?

Trgovci so prišli v stik z bolj izobraženimi narodi, z Grki, slišali so tudi o krščanstvu. Rusi so bili takrat še pagani. Prvi kijevski knez, ki je sprejel krščanstvo, je bil Vladimir. On je svojemu ljudstvu kar zapovedal, se nekega dne zbrati na bregu reke Dnjepra, da se opravi krst po grških duhovnikih. Naznačeni dan se je zbral ves narod v reki; eni so stali v globoki vodi do vratu, drugi do pasu, otroke so držali na rokah. Na bregu stoječi duhovniki so izvršili zakrament sv. krsta in na ta način je bilo uvedeno krščanstvo v Rusiji leta 988. po Kr. roj.

Tudi še dandanes je Kijev važno trgovsko in obrtno središče v Ukrajini. Vse produktivne panoge so v tem okrožju, seveda je pred vsem tudi kmetijstvo v primeri z onim v severnih ruskih gubernijah mnogo bolj razvito, kar je pripisovati vplivu nekdanjega poljskega razvitka in kulture. Največ sladkornih tovarn in najboljše kulture s sladkorno peso nahajajo se tam okrog.

Trpelo je več kot eno uro, da smo prešli od kolodvora skozi lepe ulice in trge mimo krasnih poslopij do vojašnice. Z dvorišča se ni videlo drugam kot v zrak. Tu notri so nas signali, nato pa pričeli odbirati, kar je kak mož imel državnega imetja pri sebi. Vojaške kovinaste steklenice, čaše, žotorno tkanino, vreče za kruh, nože, dvojno obuv, če jo je kdo imel, vse to so odbrali in pometali v skladišče.

2

47 mesecev pod tace ruskega medveda.

Piše Babičev Jože.

Kijev je veliko mesto s 626.000 prebivalcev. Za Moskvo in Petrogradom je na tretjem ali četrtem mestu. Poslopja so večinoma zidana iz opeke in kamenja, kar loči Kijev precej od drugih mest, kjer še prevladujejo lesene stavbe. Kijev spada v takozvano Ukrajino ali Malo Rusijo. Znan je kot eno najstarejših ruskih mest še iz časov prvih knezov. V njem, oziroma v mimo mesta tekočem Dnjepru se je izvršilo prvo pokristjanjenje, oziroma krst tedenj Rusov. Oddaljenost Kijeva do Moskve znaša 808 vrste (približno ravno toliko kilometrov), do Petrograda pa 1247 vrst.

Ob tej priliki naj navedem malo zgodovine. Na ozemlju sedanje Rusije so živela še nekako pred tisoč leti različna slovanska plemena, med katerimi pa ni bilo edinosti in sporazuma. Podložna so bila Varjagom, sosednjemu narodu, živečemu baje v današnji Skandinaviji, kar pa ni popolnoma dognano, in so jim plačevala danj.

Ko so ta plemena izprevidela, da z medsebojnimi prepiri ne opravijo ničesar, so šli njihovi zastopniki k varjaškemu plemenu, oziroma rodu Rus, v katerem so gospodovali trije

bratje (najstarejši med njimi je bil Rjurik [Rurik]), in so rekli: „Dežela naša je velika ali reda ni v njej, pridite vladati in knežit k nam“. Oni so sprejeli ponudbo in začeli vladati. Rjurik si je izvolil na severu Novgorod za prestolico. Tako je nastala leta 862. po Kr. roj. ruska država.

Eden znamenitejših knezov je bil Oleg, baje naslednik Rjurika. Ta je združil vse dežele od jezera Ilmenja do srede toka reke Dnjepra pod svojo oblast. Za svojo stolico si je izbral Kijev, ki je bil najvažnejše mesto tedanje Rusije in imel tudi največji pomen za trgovino. Tu so se križala tedaj vsa trgovska pota z juga na sever in vzhod. Vse trgovske ladje so prihajale mimo Kijeva. Zato je knez, ki je gospodoval temu mestu, držal v svoji moči vse sosednje dežele, oziroma kneževine. Od tod se je začela razširjati Rusija na vse strani.

Na jugu Kijeva se je tedaj razširjala stepa, to je s travo poraščena planjava, v kateri so bivali pastirski narodi, ki so radi napadali ruske kupce, idoč na jug proti Carigradu. Ti trgovci so imeli živahne kupčije z Grki in Bolgari. Pastirska plemena pa so tudi večkrat udrla v rusko zemljo in tam oropala mesta. Oleg je začel v stepi graditi mesta in jih naseljevati. Prebivalstvo teh mest se je upiralo roparjem. Pozneje so bile stepe zavetišča kozakom, o čemer bom govoril v tem spisu še pozneje.

Ustanovite v vsaki občini krajevni odbor S. K. S.! Šteje 6 do 15 članov.

„Domoljubu.“

„Domoljubu“ ne gre v glavo, da so člani načelstva in izvrševalnega odbora naše stranke — sami kmetje. Pravi, da so vmes trgovci, tovarnarji, konjski mešetarji, mlinarji in veleposestniki. Največji teh „veleposestnikov“, pravi „Domoljub“, da ima 118 oralov vse posesti. Poudarjamo, da so vsi omenjeni člani v prvi vrsti kmetje in za vsakega, za katerega „Domoljub“ dokazuje, da na njegovih rokah ni žuljev, ki jih prouzroča kmečko delo, dobi od nas lepo darilo. Da pa so med njimi tudi taki, ki se pečajo kakor vsi drugi kmetje še s kakim postranskim zaslužkom, pa ne tajimo, mi jih o tem nismo vprašali in jim kaj takega tudi ne branimo. Saj drugače ne bi mogli obstojati. Zakaj pa S. L. S. ni poskrbela za to, da kmetu ne bi bilo treba iskati postranskih zaslužkov? Ali ako je na primer kateri kmet obenem tudi gostilničar, pa je v prvi vrsti le kmet. Sicer pa ali naj za gostilničarja pride meščan ali celo jud? Ne privoščite kmetu niti tega? Ako ima kateri drugi kmet žganjekuho, zaradi tega še ni tovarnar, sicer pa ali naj vsak hribovski kmet svoje sadje proč vrže, ker mu „Domoljub“ žganjekuho prepoveduje; če je kateri mlinar, nič ne de, to je kmečki obrt; če ima kateri 118 oralov zemlje, še vedno nima toliko, da bi ga se smelo imenovati veleposestnika, kajti načelnik „Kmečke zveze“ je na anketi za agrarno reformo v Beogradu spoznal šele one za veleposestnike, ki imajo nad 800 oralov zemlje. Kam pa naj po innerju „Domoljuba“ pripada tak veleposestnik? Ali morda med krščanske socijalce?

Ustanovitev „Samostojne kmetijske stranke“ (ne strančice) „Domoljuba“ očitno silno boli, zato se v nas zaletava uprav za mažarsko maniro. Boli ga tudi, da v načelstvu in v izvrševalnem odboru nimamo kaplanov in župnikov. Ne bo nič, gospoda! Naši prijatelji morete biti, a naši politični voditelji ne! V tem ste se, doslej skozi in skozi pokazali, da imate povečini srce samo za zaslužjevanje kmetov. Res pa je, da so v naši stranki kmetje, ki so prej bili liberalci, odnosno klerikalci, toda sedaj, ko imajo svojo stranko, so le — kmetje in hočejo biti le kmetje. Ne gre se jim za lov na dobra mesta, ker vendar povečini ne morejo nikamor s svojih kmetij, gre se jim pa za to, da se iznebijo gosposke komande, da se iznebijo tistih dobrotnikov, ki so po trditvi „Domoljuba“ v zadnjih desetih letih toliko storili za kmeta, da se jih hoče kmet na vsak način — odkrižati. So pač menda res čudni ti novi kmetje, ki od dobrote stran bežijo! O uspehih velikih strank naj bo „Domoljub“ kar tiho. Uspehi so samo za gosposke, za kmeta so samo davki in so bila vojna posojila. Koliko ste jih vi podpisali? Sebe ste čuvali, kmeta pa ste priganjali, da je podpisoval. Izgubljal je denar in svoje sinove in je s tem tako kot v vaši stranki skrbel samo za moč habsburških policajev.

Nadalje zdihuje „Domoljub“, da sejemo razdor med kmete in to imenuje za „silno grdo“ početje. Ne sejemo razdora, ampak združiti hoče naša stranka vse kmete, posebno pa velja njeno delovanje proti takim slepilom, kakor je „Kmečka zveza“. Ni naš cilj, delati zmedo med kmeti, ampak vse kmete hočemo videti svobodne in združene v lastni stranki, kjer bodo kmetje sami delovali in določali in se ne bodo pustili trapiti od gosposke. Tudi pristašem „Kmečke zveze“, kolikor še niso izpregledali, se bodo odprle oči in zapustili bodo avgijev hlev. Se vsi bodo naši! Kar se tiče duhovniških plač, smo res za to, da se uredijo, zato pa seveda nismo še nikoli rekli, da hočemo imeti od „Domoljubove“ duhovščine kak profit. **Zahtevamo, da se duhovniške plače uredijo, a istočasno zahtevamo tudi, da duhovščina posveča vso skrb delu, za katerega je plačana, to je veri, v politiko pa naj še ne silijo.** „Domoljubova“ klobasarija, da pripovedujejo naši agitatorji (kateri?), da imamo v Beogradu 100 poslancev, je pa čisto iz trte izvita. Da bi mi „plavali v liberalnih vodah“, je ravnotako izključeno, kakor gotovo je, da nikdar ne bomo plavali zvezani v „Zvezinih“ vodicah. Da se gospodje pri „Domoljubu“ ne bodo jezili nad nami, ker priporočamo kmetom samo naš „Kmetijski List“, naj pa tu našim somišljenikom priporočimo tudi „Domoljuba“. Berite ga pridno, boste saj videli, kako staroveški, kako plitev in kako ogaben je.

Naj mi bo dovoljeno obenem odgovoriti tudi na „Domoljubov“ dopis iz Dobrove, v katerem tarna dopisnik, da jih je voda skoraj zalila. To nesrečno deževje jim je potopilo čolnič „Kmečke zveze“, ko priznava, da so se tamkajšnji kmetje postavili v vrsto bojevnikov za neodvisnost kmeta. Pravi, da je to velik korak naprej. Seveda je, kmet noče več tlačaniti niti S. L. S., niti J. D. S. Sestanek ni bil nikaka tajnost, nanj se je javno vabilo pred cerkvijo in tudi v našem listu in tedaj ni res, da se je skrbno pazilo na to, da ne bi prišel kak „umit“ mož med zborovalce, v krajevni odbor pa so bili izvoljeni samotisti, ki so se izjavili, da tako imenovanje sprejmejo. Je pač smola! Pogoreli ste! Zaradi pogreba naš „strančice“ boste morali pač še nekoliko počakati, sicer pa nas take fantastične želje prav malo motijo. Med vojsko ste pač mogli kot dobri Avstrijanci kopati grobove drugim, odslej bi to mogli kvečjemu le zase.

Tudi „Slovenec“ — kriči.

„Slovenec“ z dne 1. avgusta t. l. silno maha po naši stranki, v uvodnem, tri stolpčice obseajočem članku pod naslovom „Stara pravda“. Nimamo niti časa, niti prostora, da bi se natančneje pečali s „Slovenčevim“ prijateljem (?) kmeta.

Poudarjamo samo, da „Slovenec“ ni prav, ker si je naša stranka postavila načelo: **boriti se samo za kmečke koristi.** Pravi, da „je to stališče nekrščansko, ker mu je podlaga sovraštvo in moč, ne pa pravica in ljubezen“. (Pa vendar „Slovenec“ od 2. t. m. fantazira o potih, po katerih bi prišel klerikalizem do moči.) „Slovenec“ prorokuje, da bo končal razredni boj z zmago socialističnega tovarniškega delavstva v pogubo samostojnega kmetijskega stanu. Mi hočemo trden kmečki stan. Tega pa gotovo noče gospoda iz „Katoliške tiskarne“. Zakaj pa sta se ministra Korošec in Gostinčar tako potegovala za to, da se socialnim demokratom ne prepovejo boljševiške demonstracije. Oba ta dva „Kmečka prijatelja“ dr. Korošec in Gostinčar sta rajše kot ministra odstopila, kakor da bi bila glasovala proti socialnim demokratom. Ali menite, da je kmet slep, da ne bi videl, kako ga prodajate? Kmet ne bo več slepo verjel, kar mu govorite, premislil bo in misliti zna! Dovolj jasno tudi za vsakega „Zvezarja“! Kmet bojuj se samo za gospodo, slepo se daj komandirati od duhovščine! To hočejo! Vsakega poštenega človeka in vsak pošten stan smo dolžni spoštovati, ali kadar kak stan nepošteno porablja kmeta samo kot volilno orožje, je pa tega spoštovanja konec. Že ime „Kmetiska zveza“, v kateri hočete imeti „zvezane“ kmete z zamašenimi ustmi, pove zadosti! Na krščanstvo se sklicujete in vendar hočete biti hujši divjaki kot rimski preganjalec kristjanov — paganski Nero!

Na vsa zavijanja in na vse izbruhe jeze, kakor krvav boj, revolucija, krvava kupčija, hinavščina, neznačajnost, politični mešetarji i. dr. vam odgovarjamo samo: „Hvala lepa za besede krasne!“ **Gospodje, vi kar slepite naprej, dokler se še kdo pusti!**

To naj bo dovolj! Je škoda za papir in tud' za tinto!

Kmečki razred dela, kaj pa drugi stanovi?

Vsesplošno brezdelje, lenoba, postopanje in brezplodno posedanje ter prazno govoričenje, gonja za lahkim zaslužkom, odiranje pri življenskih predmetih, ki se rabijo vsak dan, menda ni samo znak okuženosti v današnji človeški družbi, ampak že bolezen, prav zastarela bolezen.

Vzrok tej bolezni leži na buržoaznem ustroju naše družbe.

Ko poznamo vzrok bolezni, iščemo lahko primerne zdravila.

Poglejmo malo okrog sebe! Na vročem, zgočem solncu trpi, se trudi in muči kmečki gospodar, kmečka gospodinja, kmečki sin, kmečka hči, kmetijski delavec in delavka, da še celo kmetova nedorastla družina, kmetovi otroci, da pridelajo potreben živež za vse letne dni, da poplačajo tekoče davke in doklade, da izkupijo denar za nakup priproste obleke in potrebne

orodja. Ta muka trpi dan za dnev, neprenehoma od štirih zjutraj do desetih ali še dalje zvečer brez oddihljaja. Kaj ne, tovariš kmet, truden si, da komaj nosiš svoje kosti po koncu, toda omagati ne smeš, sicer zastaneš z delom in vsi napor bi bili zastonj. In kljub težkemu delu, nemahljivi vztrajnosti še nisi gotov uspeha, pridelka. Kako hitro se zbera temni oblaki v ozračju, nastane nevihta, grom zabobni, ulije se ploha, pada toča, pride voda itd.; ves tvoj up je v kratkem uničen.

Temu nasproti pogledj, kmet-trpin, meščana! Uradnik, trgovec, oderuh itd. pridejo v pisarno ob desetih dopoldne, nižje glave znabiti nekoliko popreje. Koliko časa se uradnik pripravlja, preden začne z delom. Gotovo si že kdaj opazoval takega škrica, ako še ne, pa ga opazuj pri prvi priložnosti. Prižge svalčico, izpuhava dim ter izvleče iz žepa še dnevnik, ki si ga je kupil med potom. Nato vzame v roko došle vloge, pregleda prezent in že je rešena vloga, za 1 do 2 meseca gre počivat v kot, ker vlog reševati ni takoj dovoljeno, treba jih je prej pomeđiti, sicer bi delo ne bilo „birokratično“. Poldanska ura se bliža. No, ako trajajo uradne ure do dvanajstih, je potrebno se pripraviti za odhod, ako je predpisana uradna ura do štirinajstih ali mogoče do petnajstih, tedaj izgine kar nevidno pri stranskem, skritem vhodu v bližnjo gostilno. In če vprašaš v pisarni, kje so „gospod“, ti odgovore, da kmalu pridejo, le malo potrpi, saj se ti ne mudi. Ko mine uradna ura, tedaj hiti domov, ali če bi se vendar le kaj zakesnil, že piše zapisnik in našteva, koliko časa ima „nadurnega dela“. Po kosilu spat, po spanju na izprehod in vrček piva, večerja, na to gledališče, koncert, zabava, gostilna in po polnoči igralne kvarte, krokanje v skritejših lokalih, to je dnevno življenje današnjega „inteligenta“ (izobraženca). Nekaj približno podobnega vidiš, ako stopiš v prostore zasebnih družb, bank, posojilnic, državnih uradov ali kamorkoli si bodi. Delavni čas se določa tej družbi dnevno na šest ur, a ti, kmet, garaj 18 ur ali pa tudi še več na dan. To je socialna krivica, ki jo je v bodočnosti treba popraviti.

Nič boljše ni v trgovini ali obrti. Samo stremljenje za lahkim, visokim zaslužkom.

S posnemanja vredno organizacijo, ki naj bi služila kmetu za vzgled, si je priboril delavski razred čeden dnevni zaslužek 25 do 30 kron ob samo osemurnem delavnem času. A teh pridobitev si proletarijat ni izvojeval hipno, pač pa tekem zadnjih 30 let vztrajnega strokovnega združevanja in strogega, neprestanega boja na strogo razrednem delavskem stališču.

Edino le kmečki stan, po svojem številu najmnogobrojnejši in z ozirom na vsakovrstne datjave, davke in druge obveznosti najsolidnejši najgotovnejši, je obsojen od vseh, da nosi trnjevenec skozi vse življenje.

Tako ne sme iti dalje!

Preveč je muk, katere naj nosi edino le kmečki stan, v katerem samem najdemo danes še ljubezen do dela, zdrav zmisel za vzvišenost moralnega življenja.

Samo delo, vztrajno, neumorno, nesebično delo zamore rešiti sedanjo propalo, nečimurno, leno, zapravljivo, v blatu ležečo, nemoralno človeško družbo.

Zato pa kličemo mi kmetje: vi meščani in vsakovrstni škrici in tudi ti proletarec, delaj, delajte in delajte! Učite se vztrajnega dela od kmeta! Spirit, tabak in igralne kvarte pustite! Ne brezdelje, nego delo, pa 16urno, 18urno delo, je rešitev; v tem je Vaš spas. **Zaverl.**

Razmotrivanja o agrarni reformi.

Piše večji posestnik.
(Nadaljevanje.)

Dobiček, ki je vzbudil zavist, so delali razni verižniki, centrale in drugi krvosesi, ki so si polnili svoje žepce, izgovarjali pa se pri tem na poljedelca.

Vojska je rodila nebroj lenuhov, ki so se znali potuhniti in zbežati s fronte, ki so smatrali za svojo glavno nalogo krasti in ropati vsepovsod. Ti ljudje so bili oni, ki so zanesli socialno bolezen ruskega boljševizma v široke delavske mase. Oni so zanikali lastninsko pravico, oni so podpihovali svoje sosede, naj porabijo sedanje

obče zmede in naj sežejo po lastnini večjega ali boljše gospodarja. Da so bili pri takem početju radovoljno podpirani po slojih, ki od nekda prikrito in v novejšem času neprikrto oznanjujejo komunistični evangelij, je jasno.

Ker so pa tudi v naši državi kratkovidni politiki napravili „kozla za vrtnarja“, ko so najvažnejšo stroko uprave, „socialno skrbstvo“, izročili bivšemu čevljarju ministru Koraču, je moralo priti tako, da je ta mož svojo pozicijo izkoristil v komunistične svrhe in kratko s svojim zakonom razlabil velik del kmetijskega in vse gozdno posestvo. Navaden človek bi pričakoval, da se naše narodno predstavništvo, v kolikor ne trobi v komunistični rog, pri prvi priliki z ogorčenjem postavi v bran proti teptanju zajamčenih pravic. Ali, žalibog, temu ni tako. Komunistični nazori, ki se gojijo že več nego pol stoletja po katedrah raznih visokih šol — čitanje socialnodemokratskih glasil, ki proglašajo vsak privatni imetek za zločin, seveda le v toliko, kolikor ni prizadet lastni žep pisatelj in oznanjevalec nove vere — so se tako vkoreninili v vseh slojih, da se sicer trezno mislečim ljudem kar čudno vidi, če se vsakdo kar kratko ne podvrže njihovim nazorom.

Ker je večji posestnik v neprijetnem položaju, da svojega imetka, naj že bo zadolžen ali prost, ne more prikriti v železnih kasah ali inozemskih denarnih zavodih, marveč je vsakomur vidljiv, zlasti če si je njegov lastnik z mnogim naporom svojih sil in gmotnimi stroški olepsal svoj dom — dregne tako posestvo vsakogar v nos in vzbuja zavist tudi takih ljudi, ki gredo v mestih brez vsakega premišljevanja mimo krasnih palač denarnih aristokratov, mimo svetovnih veletrgovin ali svetovnih tovarn. Komu bi prišlo na um, izvzemši boljševiku, da bi zahteval, naj imejitelj veletrgovine isto takoj odda državi v razdelitev onim, ki najbolj vpijejo, in sicer 95 % trgovinskega inventarja, oziroma blaga in poslopja, ob enem pa imejtelju veletrgovine naroči, naj si ostanek pospravi v zabojčke in „hajdi na semenjsko stojnico prodajati po vatlih“. Vsakdo bi naročitelja nehote vprašal: „Ali si znorel? Ali si ušel s Studenca?“ Nihče pa ne pomisli pri tem, da so zahteve Koračevega zakona podobne navedeni zahtevi, kakor jajce jajcu.

Lahkomiselno življenje, delomrznja, poželenje po razkošju, udobnosti brez vsakega truda porodile so gibanje agrarne reforme v oblikah, kakor se nam ena izvzemši prvotno navedenih primerov danes ponuja in oznanja kot evangelij socialne sreče.

Po Koračevem načrtu niso prizadeti le veleposestniki, marveč je prizadet vsak kmet, če ima le parcelico gozda, kajti vsi gozdi so po tem zakonu že prešli v državno last. Posestnik ni bil vprašan: Hočeš ali nočeš? O visokosti odškodnine ni nihče nič omenil, niti o načinu, kako bi se taka odškodnina računala, ni bilo govora. Mudilo se je s tem zakonom tako, kakor bi bili Boljševiki že neomejeni gospodarji nove države. Pri izberi niso bili posebno zbirčni, marveč so segli po onem sredstvu, katero se je provzročiteljem zdelo največje, najizdatnejše — zlasti če rešitelji niso pri tem poslu nič zgubili.

Anketa glede ustanovitve zavarovalnice za živino

se je vršila dne 22. julija v dvorani Slovenske kmetijske družbe. Udeležili so se je živinorejci iz vseh krajev Slovenije, poleg njih zastopniki vlade, združnih zvez, živinorejski strokovnjaki in živinozdravniki. Prelat Kalan je kot načelnik poverjenstva za kmetijstvo pozdravil udeležence in izporočil, da je deželna vlada sklenila, ako le mogoče še v letošnjem letu ustanoviti državno zavarovalnico za živino v Sloveniji. Prebitek pri vnovčevalnici za živino bo skušala dobiti kot prispevek k rezervnemu zakladu zavarovalnice. Živinozdravnik Franc Černe je na to poročal o pomenu zavarovanja živine, o načrtu in o pravilih za zavarovalnico; omenil je važnost zavarovanja posebno za manjše in srednje posestnike, katere ravno zavarovanje lahko obvaruje ne le znatne škode, ampak tudi gospodarskega propada. Zavarovanje živine je v korist ne le posameznemu posestniku, ampak tudi splošnosti, ker pospešuje živinorejo, pomaga pri

zatiranju kužnih boleznih, pomaga dobro izkoristiti v sili zaklane živali in mrhovino. Potrebo zavarovanja živine so čutili posestniki živine že davno, zaradi tega so ustanavljali društva, ki so podpirala člane, kadar se jim je prigodila nesreča pri živini; največkrat so se zavezali člani med seboj, da bodo po določeni ceni odkupili meso od v sili zaklanih živali. Začeli so tudi ustanavljati zavarovalnice za posamezne kraje; take zavarovalnice so imele malo stroškov, in lahko kontrolo, vendar pa v letih, kadar je bilo veliko nesreč pri živini, dostikrat niso mogle zmagovati svojih bremen. Zavarovanje po velikih privatnih zavarovalnih družbah se tudi ni moglo splošno razširiti; take družbe so skrbele v prvi vrsti za svoj dobiček in zaradi tega so zahtevale visoke premije in imele stroga, dostikrat tudi prav zavita pravila. Zavarovalnica za živino ne sme biti naprava, ki bi podjetju dobiček donasala, pač pa mora biti to **dobrodelen zavod**, ki svoje dohodke, premije in podpore porablja le za plačevanje škod. Na tem principu so osnovane deželne zavarovalnice na Nižnjem in Gornjem Avstrijskem, Koroškem, Moravskem i. dr.; ta princip mora veljati tudi za državno zavarovalnico v Sloveniji. Vpeljalo naj bi se predvsem zavarovanje za govejo živino; kakor hitro pa bi bilo mogoče, bi se priklonili k zavarovanju tudi konji in pozneje še prasiči. Državna zavarovalnica za živino naj se osnuje na podlagi krajevnih zavarovalnic, ki bi se ustanovljale za posamezne kraje. Kjer bi se občina za ustanovitev odločila, bilo bi zavarovanje za vse posestnike v občini obligatorično; to bi olajšalo kontrolo, pocenilo zavarovanje in varovalo neprevidne posestnike. Vse krajevne zavarovalnice bi bile združene v državni zavarovalnici; ta bi pred vsem upravljala in nalagala njihovo skupno premoženje, presojevala nastale škode, preračunavala odškodnine, vodila krajevne zavarovalnice in skrbelo za njih pouk. Ko je poročevalec razložil še načrt za ustroj krajevnih zavarovalnic in važnejša določila, ki naj bi se sprejela v pravila, pričela se je razprava, ki so se je mnogi navzočni udeležili. Pred vsem se je sklenilo enoglasno, da se ustanovi državna zavarovalnica za živino; dalje se je sklenilo v principu, da mora biti zavarovanje v okolišju krajevnih zavarovalnic obligatorično, vendar pa, ako bi to zadelo v začetku na težave, se lahko prične na temelju prostovoljnosti. Sklenilo se je potem, da veljaj zavarovanje za vse bolezni, torej tudi za kužne, v primerih, kadar bi bila država dolžna plačati odškodnino ali dati podporo, naj bi država nanjo pripadajoči del plačala naravnost zavarovalnici. K zavarovanju naj se sprejema vsa goveja živina, ki je stara vsaj tri mesece in pa tista, ki pri priglasitvi še ni dvanajst let stara. Odškodnina naj se vsakokrat določi tako, da bo zavarovalec dobil od zavarovalnice 80 odstotkov resnične škode. Pri sprejemu naj določi član sam vrednost, za katero naj se zavaruje njegova živina. Vrednost se lahko vsakega pol leta spremeni in ceni naj se vsako govedo posebej. Kot začetna premija naj se določi za vse krajevne zavarovalnice en odstotek zavarovane vrednosti. Pritrdi se tudi načrtu za centralno upravo zavarovalnice. Končno se je še sklenilo, da se v teku meseca vrši ponovno anketa, na kateri se naj razpravlja še o nekaterih točkah, posebno pa o tem, kako bi se moglo kolikor mogoče kmalu vpeljati tudi zavarovanje za konje in prasiče.

Strankine vesti.

V Sostrem se vrši sestanek somišljenikov „Samostojne kmetijske stranke“ v nedeljo dne 10. t. m. po prvi sv. maši. Prostor se objavi pred cerkvijo.

Vsem krajevnim odborom! Imenike članov si sestavite tako, kakor Vam je bilo že naročeno. Člane vpišite po vaseh in ne pozabite zapisati zadnje pošte. V razpredelku vpišite, koliko je vsak vplačal: naročnine, prispevka za tiskovni sklad i. dr. — Imenik napravite v dveh izvodih. Prepis pošljite semkaj.

Z ljudmi bodite vedno v stiku in povsod budite stanovsko zavest. Navdušujte jih v boj za STARO PRAVDO!

Denarne pošiljatve pošiljajte samo po pošt-nih položnicah. Ako jih nimate, zahtevajte jih pri tajništvu stranke.

Dopisi.

(Rogatec.) Tudi ob naši hrvaški meji se kmetje vzbujajo in mrzijo duhovniško in advokatsko strahovlado. Takoj, ko je prišel med nas glas o novoustanovljeni „Samostojni kmetijski stranki“, so jo kmetje od vseh strani živo pozdravili. Ze v nedeljo dne 20. julija je sklical vrli župan Alojzij Vut iz Kostrivnice župane in druge ugledne kmete rogaškega okraja v gostilno pri Lipiču v Rogatcu. Temu vabilu so se odzvali kmetje iz Kostrivnice in notri do Žetal, tako da je bila slednja občina lepo zastopana. Poročilom gospoda župana Vuta kakor tudi na shod došlega člana strankinega vodstva, tovariša Drofenika, so vsi zborovalci z živim zanimanjem sledili in je vsak posamezni poudarjal potrebo samostojne in strnjene organizacije. Izvolil se je okrajni odbor S. K. S. za rogaški okraj, v katerega so vstopili župani tega okraja. Sestavil se je tudi ožji odbor (vodstvo), v katerem so tovariši: župan Ivan Brežnik, predsednik; župan Alojzij Vut, podpredsednik; župan Ivan Zurman, blagajnik; kmet Vinko Zurman, tajnik, in župan Lovrenc Cverlin, blagajnikov namestnik. Tovariši župani bodo takoj začeli z organizacijo po občinah in hočejo s tem pokazati, da kmet sam brez takozvanih „priviligiranih političnih voditeljev“ tudi kaj zmore. Kmetje, le po tej poti naprej in bodočnost je naša, ne dajmo se plašiti od nobene strani! Razširjajmo edini res naš „Kmetijski List“, ki naj ne manjka v nobeni slovenski kmečki hiši!

(Sestanek somišljenikov S. K. S. iz občine Zgornje Siške) je bil v Dravljah ob obilni udeležbi dne 29. junija. Govorniki-kmetje so poudarjali potrebo politične kmečke osamosvojitve. Navzočni so misel združenja kmeta v lastni stranki kar najtopeje pozdravljali. Sestavil se je krajevni odbor S. K. S. Zavedni kmetje so se vsi do zadnjega takoj naročili na „Kmetijski List“, poleg tega pa so darovali lepe zneske za listov tiskovni sklad. Obljubili so, da se nočejo samo zavedati, da so kmetje in da nočejo biti samo zvesti pristaši stranke ampak, da hočejo tudi po drugih krajih zanjo delovati, kmete dramiti, prirejati sestanke in shode ter s tem skrbeti, da se po vseh okoliških občinah stranki pridobi somišljenikov ter, da se ustanovijo povsod krajevni odbori S. K. S. Tretjič nas kliče glas v boj za STARO PRAVDO. Hočemo biti hrabri bojevniki za kmečko svobodo!

(V St. Vidu nad Ljubljano) se je vršil sestanek kmetov dne 27. julija t. l. Krajni šolski svet nam je doslej zapiral prostore naše, z našim denarjem sezidane šole. Ta kmečki prijatelj se je upiral tako dolgo, da mu je moralo okrajno glavarstvo ukazati, da šole odpre in ako tega ne bi bil storil, bi ga bila žandarmerija naučila, kaj se pravi „demokracija“, katere se „Slovenec“ in „Domoljub“ kar cedita. Naš kmet pa je uvidel in se še bolj uveril, da s kmetom ne bo smel nihče več pometati, ako bo kmet zaveden stal v svoji stanovski politični organizaciji. Razgovor je pokazal, da se šentviški kmetje le predobro zavedamo, da je naša rešitev samo v samostojni kmečki stranki. Ta stranka je ustanovljena in samo k tej smemo pripadati, samo za to se imamo boriti! Ustanovili smo krajevni odbor S. K. S., vpisalo se je nad vse pričakovanje veliko število kmetov v našo „Samostojno kmetijska stranko“. Razšli smo se v zvesti, da bo kmetu pomagal le kmet. Zato pokonci glave in z vsemi silami v boj za STARO PRAVDO!

(Smartno ob Savi.) Tu je bil dne 3. avgusta sestanek somišljenikov S. K. S., na katerem se je sestavil krajevni odbor S. K. S. in se je poudarjalo potrebo ustanovitve „Samostojne kmetijske stranke“, da bo vendar enkrat tudi kmet sam mogel nastopati za svoje koristi in ga ne bo več razna posvetna kakor tudi duhovska gospoda izkoriščala in mu samo komandirala. Klic v boj za Staro pravdo kmetje dobro razumemo in vemo, da je sedaj prišel konec kmečke politične sužnosti. Vojska nam je odprla oči, izmodrila nas je in sedaj dobro vemo, koliko nas je in kaj hočemo in moramo!

(Devica Marija v Polju.) Dne 3. avgusta se je tu vršil sestanek kmetov, ki so odobravojoče pozdravili ustanovitev „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“. Ustanovil se je krajevni odbor S. K. S., kateri bo šel takoj na delo za kmečko politično osamosvojitve in neodvisnost. Vpisalo se je jako veliko somišljenikov med pri-

padnike stranke. Darovali so znatne vsote za tiskovni sklad „Kmetijskega Lista“.

(Jarenina.) V nedeljo dne 3. avgusta t. l. je bil tu shod „Samostojne kmetijske stranke“. Ustanovili so se štirje krajevni odbori, in to za občine Jarenino, Pesniški dvor, Zgornji Šent Jakobski dol in Spodnji Šent Jakobski dol. Podrobno poročilo o popolnoma dobri uspešnosti pride prihodnjič.

(Invalidi kostanjeviškega, krškega in novo-meškega sodnega okraja) se vabijo s tem, da se v čim večjem številu udeležijo sestanka, ki bo dne 10. avgusta ob pol štirih popoldne v prostorih gostilne gospoda Bučarja v Kostanjevici. Namen zborovanja je, da se čim preje organizirajo vsi vojni invalidi teh okrajev. Zatorej prizadeti na krov, ker samopomoč nam olajša bodočnost!

(St. Jernej.) Odbor tukajšnjega društva vojnih invalidov se s tem zahvaljuje vsem, ki so k društveni prireditvi, ki je bila dne 27. julija, pripomogli. Vsa čast občanom kakor tudi oddaljenjšim udeležencem, ki znajo ceniti pomen društva. Obenem se zahvaljujemo odboru tukajšnje „Hranilnice in posojilnice“ za brezplačno prepušitev dvorane.

Gospodarstvo.

(Sprejemanje bankovcev na železnicah.) Ministrstvo za železnice je izdalo naredbo na vsa železniška ravnateljstva, da se mora v bodoče vplačevanje vseh pristojbin izvršiti samo v kronah, ki so jasno žigosane. Ta naredba se je izdala zaradi tega, ker se v zadnjem času prinaša k nam iz Avstrije in Mažarske velikansko število kronskih bankovcev.

(Zakon o davku na vojne dobičke) bo predložen Narodnemu predstavništvu, čim se zopet sestane.

(Denarne vloge pri bankah) more dvigati in razpolagati z njimi samo, kdor z domovnico dokaže, da je jugoslovanski državljan.

(Kurz avstrijske krone) v Švici stalno pada. Krona velja komaj 11½ centimov.

(Uvoz kmetijskih strojev in orodja) je sedaj dopuščen tozadevnim zadrugam in tudi posameznikom (kmetom), ne glede na to, iz katerih držav se mislijo isti uvažati.

(Kmetijskih strojev) se nabavi iz državnih sredstev za 400.000 funtov šterlingov pri konsumni zadrugi v Manchesteru.

(Razdelitev žetve.) V ministrstvu za prehrano se zivalno dela za ureditev letošnje letine. Načrt bo predložen v odobritev ministrskemu svetu.

(Sol.) Monopolna uprava je sklenila, v Erdelju nabaviti velike množine soli.

(Petrolej.) Na Reko imajo priti trije veliki ameriški parniki s petrolejem za Jugoslavijo.

(Sladkor.) Dela se na to, da se dovoli prost uvoz sladkorja.

(Italija) potrebuje že zopet deset milijard posojila.

(Dobro žetev) smemo na podlagi poročil kmetijskemu ministrstvu pričakovati v večini krajev našega kraljestva. Zlasti dobro obeta ječmen in pšenica v južni Srbiji. Sadja bo pa menda povsod malo.

(Na zinski gospodinjski šoli v Repnjah), pošta Vodice na Gorenjskem, se prične novo šolsko leto dne 15. oktobra. Šola traja šest mesecev, in sicer od dne 15. oktobra t. l. do dne 15. aprila 1920. V zavod se sprejme dvanajst gojenk z vso potrebno oskrbo. Prošnje za sprejem gojenk, ki morajo biti vsaj 16 let stare, je vlagati do dne 10. septembra t. l. pri vodstvu gospodinjske šole v Repnjah, kjer se dobe tudi vsa potrebna nadaljnja pojasnila.

(Organizacija gozdnih uprav.) V ministrstvu za gozdarstvo in rudarstvo je izdelan zakonski načrt o organizaciji gozdnih uprav za vse naše kraljestvo, na podlagi katerega bi v bodoče izvrševale tozadevne posle okrajne in okrožne gozdarske uprave.

(Jugoslovanska banka) se snuje s kapitalom v znesku desetih milijonov dinarjev. Od te vsote se podpiše 60 odstotkov v naši državi, ostanek pa v Ameriki med našimi izseljenci. Podjetje bo osnovalo v New Yorku svojo podružnico s kapitalom enega milijona dolarjev. Pri podružnici bo imela Jugoslovanska banka 51 odstotkov delnic, ostanek pa naši ameriški izseljenci.

(Nad milijon zlata zaplenjenega.) Finančna straža v Špilju je zaplenila dvema tihotapcema (hrvatskima židoma) 17 kilogramov zlatnikov. Imela sta francoske zlatnike po 100 frankov, dalje tudi turške, srbske in grške zlatnike ter ameriške dolarje. Skupno vrednost cenijo nad en milijon kron. Zlato so našli finančni stražniki v Špilju pri preiskavi osebnega vlaka. Eno vrečo so našli v stranišču II. razreda, drugi denar pa v posodi za sirovo maslo. Tihotapca so zaprli.

Politične vesti.

(Odstop celokupnega ministrstva.) Vlada je sklenila odstopiti. Ako se ta sklep izvrši, še ne vemo. To je odvisno od potovanja ministrskega predsednika v Zagreb in od razgovora ministra Pribičevića s prestolonaslednikom. Ministrski predsednik je podal prestolonasledniku glasom najnovejših poročil dne 1. t. m. ob 2. uri popoldne pismeno demisijo. Odločitev je tedaj v rokah regenta.

(Volitve) v državni zbor, oziroma v ustavotvorno skupščino, se bodo vršile meseca marca 1920. Istočasno se bodo izvršile po vsem kraljestvu tudi občinske volitve.

(Volilna pravica in ženske.) Po poročilih beograjskih listov bodo imele v Jugoslaviji le tiste ženske volilno pravico, ki imajo v državi kak javni posel.

(Naše čete so zapustile Celovec) na ukaz antante. V Celovec so prišle nemškoavstrijske oblasti. Komu Celovec pripade, bo seveda odločilo ljudsko glasovanje. Naša posadka se je pomaknila v Pokrče.

(Vojni invalidi) smejo brezplačno potovati po železnicah cele kraljevine. Stroške voznih listkov, ki se jim brezplačno izdajo, bo nosilo ministrstvo za socialno politiko.

(Zaplenjen slovenski fond.) Nemškoavstrijska vlada je zaplenila v Gradcu imetje „Podpornega društva za slovenske visokošolce“.

(Proti Italijanom) se arnavtska pobuna čim dalje bolj širi. Mnogo arnavtskih voditeljev, ki so bili doslej nasprotniki Esad-paše, se je združilo z njim, da iztirajo Italijane iz Albanije. Ubityh je več italijanskih agitatorjev.

(Bolgari) so predložili Vrhovnemu svetu antantnih držav spomenico, v kateri zahtevajo, naj Tracija, Macedonija in Dobrudža pripadejo Bolgariji.

(Veliki veleizdajniški proces v Parizu) proti 29 francoskim meščanom je končan. Pomagali so sovražniku ob času nemške invazije. Obsojenih je na smrt 12 oseb, med temi 3 ženske, 6 oseb je oproščenih, ostalim so prisojene večje ali manjše zaporne kazni.

(Proces proti Viljemu II.) se najbrže ne bo vršil v Londonu, ampak v Scapa Flowu ali pa na orknejskih otokih.

Razne vesti.

(Razni bahati gostilničarji po mestih) se branijo naročiti naš list. Dasi živijo od kmeta, pravijo: „Kmet je že itak preveč z vsemi hudicami žabami namazan, pa nočem, da bi v moji gostilni čital ‚Kmetijski List‘, ki kmeta uči“. Seveda, kako ga boste pa odirali, če se kmet zbrihta! Kmetje, kjer ustavljate z vozovi in konje devljete v hlev, zahtevajte, da Vam pokažejo „Kmetijski List“. Povejte jim, da veste, kaj se pravi „Svoji k svojim“.

(Odpust vojakov letnika 1899.) je dovoljen na nedoločen čas.

(Kmetijski dopusti) so dovoljeni za letnike 1895. do 1898., in sicer za dobo 25 dni.

(Ogromne in hitre prekomorske ladje) bodo začela graditi razna ameriška podjetja. Nove ladje bi preplule atlantski ocean v štirih dneh.

Kmetje!

Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, priobčujte v našem listu. Velikost pričujočega poziva stane za „Male oglase“ 12 K, polovica tega prostora 6 K. Najmanjši oglas 4 K. — Denar pošiljajte naprej!

Mlatilnice, vratila, čistilnike, slamo-reznice, mline za moko in sadje, pluge, brane, transmisijske droge za vretena in vse poljedelsko orodje ima v zalogi stara domača trgovina z železnino
Fr. Štupica v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.

Posestvo z gostilno

na najboljšem kraju, brez konkurence, poleg cerkve; poslojpe novo, trafika, dvorana, kegljišče, 10 lepih sob, sadni in zelenjadni vrt i. dr., gozd; vse v najlepšem stanju, krasna lega, razgled po vsi Rožni dolini, blizu železnice, se proda za 80.000 K. — Naslov pove uredništvo.

Fina inozemska kolesna pnevmatika (popolne gavniture)
J. GOREC trgovina s kolesi Ljubljana, Marije Terezije cesta 14.

Modna in športna trgovina P. MAGDIČ V Ljubljani nasproti glavne pošte

priporoča modne in nakitne predmete, potrebščine za krojače in šivilje, damsko perilo, bluze, narodne vezene, zastave.

Posebni oddelek za gospode: klobuki in slamniki, barvasto in belo perilo kravate, rokavice, vsi modni, športni in toaletni predmeti.

MLATILNICE

za ročni in vratilni pogon, vratila (gepelne), čistilnike, trijerje, slamorenice za pogon z roko in s silo, sadne in vinske stiskalnice, sadne mline, brzoparilnike, stiskalnice za seno in druge poljedelske stroje ima vedno v veliki izbiri v zalogi
FRANC HITTI v Ljubljani na Sv. Martina cesti št. 2.

Edina zaloga poljedelskih strojev iz tvornice Umrath & Comp.

„IMPEX“

importna in eksportna družba z o. z. v Ljubljani.

Tvrdba „IMPEX“ se peča z vsemi panogami izvozne in uvozne trgovine, preskrbuje domačo industrijo s potrebnimi surovinami in izvažata industrijske proizvode lastne države. Preskrbuje domači trg s kolonialnim blagom ter prevzema vse trgovske transakcije z inozemstvom.

Kupuje, izdeluje in izvažata vsakovrstne lesne izdelke.

Za časa prehodne dobe pospešuje družba izmenjavo blaga z inozemstvom, da ščiti domačo valuto.

Poslovanje na lastni račun in v komisiji. Podružnice in zastopstva na vseh svetovnih tržiščih.

Priporoča se tvrdka Josip Petelinc v Ljubljani na Sv. Petra nasipu št. 7.

Zaloga šivalnih strojev za rodbinsko in obrtno rabo in zaloga njih posameznih delov za vse sisteme. Istotam potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje.